

ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย
The Effects of Folktale Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children

อุมพร ขว่องใส¹ และ ชลาธิป สมานิต²

¹Umaporn Khaopongsai and ²Chalatip Samahito

¹นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹ Graduate students, Major Early Childhood Education, Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok, Thailand

²Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok, Thailand

Corresponding author e-mail: Umaporn.kh@ku.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-3111-4567>

Corresponding author e-mail: Chalutip.s@ku.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5312-0562>

Received 01/06/2023

Revised 08/06/2023

Accepted 10/06/2023

บทคัดย่อ

การจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเป็นการจัดการเรียนรู้หนึ่งที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่และผู้คน เนื้อเรื่องในนิทานพื้นบ้านจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความตระหนักรู้ทางสังคม เพราะลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทานจะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมและความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอายุ 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตอนุบาลทาดตะวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จังหวัดราชบุรี จำนวน 21 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบยกลุ่ม เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย 24 แผน แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย แบบบันทึกพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมตีสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ โดยเด็กปฐมวัยมีคะแนนด้านการเห็นอกเห็นใจมากกว่าด้านการเคารพผู้อื่น และสามารถบอกอารมณ์ความรู้สึกเมื่อเห็นสีหน้าหรือท่าทางต่างๆของผู้อื่นได้

คำสำคัญ: นิทานพื้นบ้าน; บทบาทสมมติ; ตระหนักรู้ทางสังคม; ปฐมวัย

[451]

Citation:

อุมพร ขว่องใส และ ชลาธิปสมานิต. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสาร

สหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktale Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

Abstract

Organizing folktale-telling and role-playing activities is one of the educational activities that allow children to experience places and people. Folktale stories can help foster social awareness in children because the character traits of storytellers can help children develop empathetic behavior and feelings. The object of this study was to study the effects of folktales telling with role-playing activities on social awareness of early children. The samples were 21 male and female children 3-4 years old studying in K1, semester 2, the academic year of 2022, Tantawan demonstration preschool, Muban Chombueng Rajabhat University under the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. The study instruments included 24 plans of folktales telling and roleplaying activities, a form of social awareness behavioral of early childhood children, and journals. Data were analyzed by mean, standard deviation, and content analysis. The results showed that young children who received folktale-telling and role-playing activities had higher average scores of social awareness than before participating in folktale-telling and role-playing activities. In addition, they had higher average scores in the aspects of empathy than the respectful.

Keywords: Folktales; Role Play; Social Awareness; Young Children

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกซึ่งอยู่ในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปจากยุคอุตสาหกรรมสู่ยุคดิจิทัล และมีการกำหนดทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนขึ้นมา ที่เรียกกันว่า “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” หรือ “21st Century Skills” เนื่องจากว่าทักษะเดิมที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็กในยุคปัจจุบัน อย่างไรก็ตามนอกจากทักษะดังกล่าวแล้ว World Economic Forum (WEF) ก็ยังได้ทำการวิจัยและเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ทักษะที่จำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้กับเด็กและเยาวชนอย่างมากอีกทักษะหนึ่งในยุคนี้ คือทักษะสังคมและอารมณ์ (Social Emotional Skill) (เมธวิน ปิติพรวิวัฒน์, 2564)

Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL) ซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของบุคคลในด้านอารมณ์ สังคม และจิตใจ ได้นำเสนอว่า การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (Social and Emotional Learning หรือ SEL) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การตระหนักรู้ในตนเอง (Self - Awareness) 2) การจัดการ

[452]

Citation:

อุมาพร ขาวผ่องใส และ ซลาฮิปสมาห์โต. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นผ่านบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktale Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

ตนเอง (Self - Management) 3) การตระหนักรู้ทางสังคม (Social - Awareness) 4) ทักษะทางด้านความสัมพันธ์ (Relationship Skill) 5) การรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ (Responsible Decision Making) (CASEL, 2022) การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมนี้มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อเด็กในการที่จะบริหารจัดการอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่จะไปมีผลต่อทั้งตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงเป็นทักษะที่ครู ผู้เลี้ยงดูและผู้ปกครองควรจะต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้นทั้งที่บ้านและในสถานศึกษา (นงลักษณ์ อัจฉริยะ, 2565)

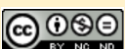
การตระหนักรู้ทางสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ 1 ใน 5 ของการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ เป็นความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นในสังคมที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา บริบทที่แตกต่างไปจากตนเอง ซึ่งองค์ประกอบของการตระหนักรู้ทางสังคมนั้นประกอบไปด้วย การเข้าใจทัศนคติผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การยอมรับความแตกต่างที่หลากหลายและการเคารพผู้อื่น (CASEL, 2022) เนื่องจากยุคปัจจุบันสังคมมีความเปราะบางในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์ที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมกับผู้อื่น และเมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทที่ทำให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นลดลง ส่งผลให้เด็กปฐมวัยขาดทักษะทางสังคม (พนิดา ขาตยาภา, 2559)

การจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเป็นการจัดการเรียนรู้หนึ่งที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่และผู้คน เนื้อเรื่องในนิทานพื้นบ้านจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความตระหนักรู้ทางสังคม เพราะลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทานจะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมและความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น เนื่องจากเด็กได้รับรู้และเข้าใจอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ ผ่านการใช้คำพูดหรือการแสดงออกของตัวละคร นอกจากนี้นิทานพื้นบ้านยังช่วยให้เด็กเรียนรู้ที่จะยอมรับและเคารพความแตกต่างของผู้อื่นผ่านเนื้อเรื่องที่นำเสนอให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่และความแตกต่างของผู้คนในสังคม เช่น เพศ รูปร่าง ลักษณะ ภาษาวรรณกรรม ฯลฯ เพราะนิทานพื้นบ้านได้สอดแทรกข้อคิดคติเตือนใจ ที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีที่จะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ นิทานพื้นบ้านทำให้เด็กได้รับความรู้ ความคิดรวบยอด และแนวความคิดต่าง ๆ ประสบการณ์จากนิทานพื้นบ้านช่วยให้เด็กขยายพรมแดนของความรู้ และพลังของจินตนาการออกไป นิทานพื้นบ้านช่วยให้เด็กเข้าใจตนเองและผู้อื่นที่อยู่รอบข้างโดยโครงสร้างและรูปแบบต่าง ๆ ของภาษาอันงดงามของนิทานพื้นบ้าน (บังอร ศรีกาล, 2553. อ้างถึงใน เนตรชนก รักกาญจน์, 2558) ในขณะเดียวกัน การเล่นบทบาทสมมติก็เป็นกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกผ่านการพูดและการแสดงสีหน้าท่าทางในสถานการณ์ต่างๆ ช่วยให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น (ณัฐรจา ท่าโหม, 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางแก่ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยได้พัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมให้กับเด็กปฐมวัย

[453]

Citation:

อุมพร ขาวผ่องใส และ ซาลาฮิตาห์โต. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสาร

สหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktale Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

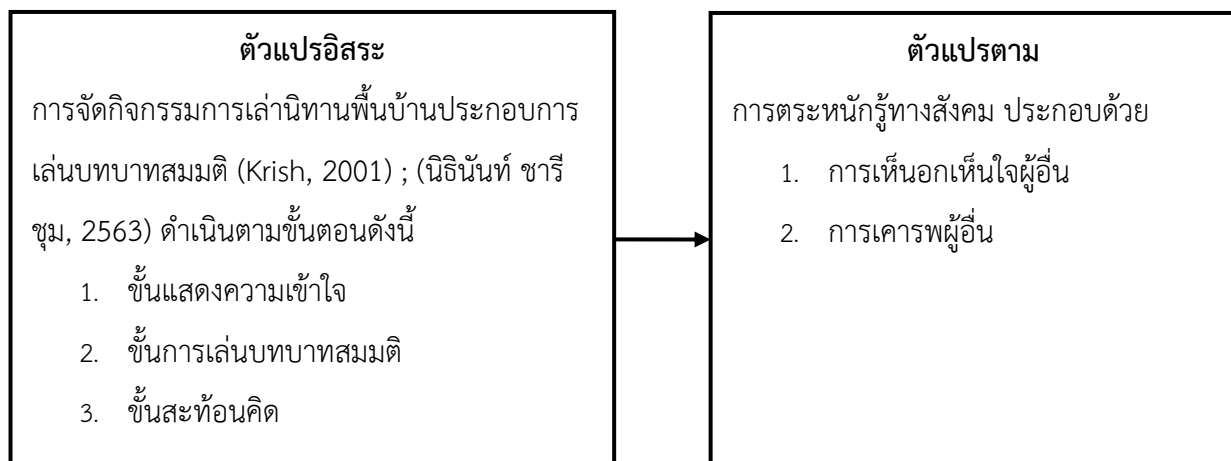
Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เด็กปฐมวัยชาย - หญิง ที่มีอายุระหว่าง 3 – 4 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตอนุบาลทันทวีวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จังหวัดราชบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 41 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง ที่มีอายุระหว่าง 3 – 4 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตอนุบาลทันทวีวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สังกัดกระทรวงการ

[454]

Citation:

อุมาพร ขาวผ่องใส และ ชลธิปสมาทิต. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktale Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

.....
 อดุมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จังหวัดราชบุรี รวมทั้งสิ้น 21 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบยักกลุ่ม (Cluster sampling)

2. เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

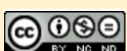
1.2 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติให้สอดคล้องกับการตระหนักรู้ทางสังคมที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 2 ด้านคือ ด้านการเห็นอกเห็นใจและด้านการเคารพผู้อื่น จำนวน 24 แผน ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันที่ 1 2 และ 3 ของสัปดาห์ จัดกิจกรรมในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เวลา 9.30 – 10.00 น. เป็นเวลา 30 นาที

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ ที่	วัน/เวลาในการ จัดกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อประกอบการจัดกิจกรรม
1	วันที่ 1 ของสัปดาห์	ขั้นแสดงความเข้าใจนิทานพื้นบ้าน	- นิทานพื้นบ้านเรื่อง แก้ว
		ครูเล่านิทานพื้นบ้านและอธิบายความหมาย ความเห็นอกเห็นใจและการเคารพผู้อื่นโดยใช้ บัตรภาพแสดงอารมณ์	หน้าม้า - บัตรภาพแสดงอารมณ์
	วันที่ 2 ของสัปดาห์	ขั้นเล่นบทบาทสมมติ	- ที่คาดศีรษะ (แก้วหน้าม้า, พระปิ่นทอง ทหาร)
		ครูเลือกสถานการณ์ในนิทานพื้นบ้านที่มีเนื้อหา ที่ตัวละครประสบปัญหาที่เด็กสามารถสะท้อน ความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ของตัวละครที่ แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจและการเคารพผู้อื่น จากตัวละครในนิทานได้	- หน้ากาก (แก้วหน้าม้า พระปิ่นทอง ทหาร) - วัสดุอุปกรณ์ในการเล่น บทบาทสมมติ (ว้าว, มงกุฎ พระราชินี มงกุฎพระราชินี)

[455]

Citation:

อุมาพร ขาวผ่องใส และ ซลาฮิปสมาห์โต. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสาร

สหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktale Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

สัปดาห์ ที่	วัน/เวลาในการ จัดกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อประกอบการจัดกิจกรรม
	วันที่ 3 ของสัปดาห์	ชั้นสะท้อนคิด ครูและเด็กร่วมกันสรุปเหตุการณ์และการ ตระหนักรู้ทางสังคมของตัวละครนิทาน และให้ เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกของการเห็นอกเห็นใจและพฤติกรรม การเคารพผู้อื่น	- นิทานพื้นบ้านเรื่อง แก้ว หน้าม้า - บัตรภาพแสดงอารมณ์

1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทำให้ได้ค่า IOC ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 เป็นระดับที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

1.5 ปรับแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจนได้เป็นแผนที่สมบูรณ์และนำไปจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาคู่มือหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2560 และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ เพื่อเป็นแนวทางในการทำแบบสังเกตฯ

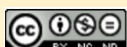
2.2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย

2.3 จัดทำแบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้การจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการเห็นอกเห็นใจ จำนวน 6 ข้อ และด้านการเคารพผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ รวมทั้งหมด 12 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการเห็นอกเห็นใจ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้ 1) พูดบอกอารมณ์ความรู้สึกเมื่อเห็นสีหน้าหรือท่าทางต่าง ๆ ของเพื่อน ครู หรือผู้อื่น 2) ควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 3) พูดบอกและเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างของผู้อื่นในสถานการณ์เดียวกัน 4) พูดหรือแสดงความรู้สึกห่วงใย 5) พูดอธิบายถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 6) พูดหรือแสดงความเป็นน้ำใจ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นหรือสัตว์ เมื่อผู้อื่นหรือสัตว์ต้องการความช่วยเหลือ

[456]

Citation:

อุมาพร ขาวผ่องใส และ ซลาฮีปสมาหิต. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสาร

สหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktales Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

2. ด้านการเคารพผู้อื่น ประกอบด้วยพฤติกรรมต่อไปนี้ 1) บอกและยอมรับได้ว่าแต่ละบุคคลมีลักษณะ รูปร่าง หน้าตา สีผิวและภาษา ที่เหมือนและแตกต่างกัน 2) ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน 3) แสดงความชื่นชมความสามารถของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตน 4) แสดงความเคารพผู้อื่นด้วยคำพูด “ขอบคุณ” หรือแสดงออกด้วยการฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ 5) ยอมรับความต้องการของตนเองและของผู้อื่น 6) แสดงความสนใจหรืออยากรู้เกี่ยวกับครอบครัว ภาษา หรือวัฒนธรรมของผู้อื่น

2.4 นำแบบสังเกตเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการประเมิน พบว่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และมีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้จากตารางแนบตั้งเป็นแนวนอน

2.5 ปรับปรุงแบบสังเกตการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบบันทึกพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมและคำพูดของเด็กปฐมวัยในขณะการจัดกิจกรรม โดยผู้วิจัยเขียนบันทึกเป็นความเรียง

3. วิธีดำเนินการทดลอง

3.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินก่อนการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย (Pretest) เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมด้านการเห็นอกเห็นใจ (Pretest) ในสัปดาห์ที่ 1 และใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมด้านการเคารพผู้อื่น (Pretest) ในสัปดาห์ที่ 2

3.2 ผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยจัดกิจกรรมการเล่นที่เล่นที่บ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติให้แก่กลุ่มตัวอย่างดังที่กล่าวไปแล้วในตารางที่ 1

3.3 เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสังเกตฯ (Posttest) ชุดเดิม

3.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการประเมิน มารวบรวมคะแนนและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการสังเกตการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ

4.3 วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากแบบบันทึกพฤติกรรมและนำเสนอเป็นความเรียง

[457]

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ โดยรวม (n = 21)

การตระหนักรู้ทางสังคม	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.
ก่อนจัดกิจกรรม	36	14.10	1.87
หลังจัดกิจกรรม	36	27.57	2.94

จากตารางที่ 2 พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.10 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.87 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.57 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.94 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม

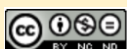
ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ รายด้าน แบ่งเป็น 2 ด้าน (n = 21)

การตระหนักรู้ทางสังคม	$\bar{x}$	S.D
ด้านการเห็นอกเห็นใจ		
ก่อนจัดกิจกรรม	7.19	1.68
หลังจัดกิจกรรม	14.10	2.58
ด้านการเคารพผู้อื่น		
ก่อนจัดกิจกรรม	6.90	1.19
หลังจัดกิจกรรม	13.48	2.19

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยแบบรายด้าน พบว่าคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ทางสังคมในเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมในทุกด้าน โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมมากที่สุด

[458]

Citation:

อุมาพร ขาวผ่องใส และ ซลาจิตปสมาทิโด. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktales Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการเห็นอกเห็นใจ และด้านการเคารพผู้อื่น แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ สามารถพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้

สรุปผลการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติมีการตระหนักรู้ทางสังคมสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยการตระหนักรู้ทางสังคมก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติเท่ากับ 14.10 คะแนน และหลังการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.57 คะแนน

2. เด็กปฐมวัยมีการตระหนักรู้ทางสังคมสูงขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติโดยมีคะแนนพฤติกรรมด้านการเห็นอกเห็นใจสูงกว่าการเคารพผู้อื่น เด็กสามารถพูดบอกอารมณ์ความรู้สึกเมื่อเห็นสีหน้าหรือท่าทางต่างๆ ของผู้อื่น พูดหรือแสดงความเป็นน้ำใจ ความห่วงใยผู้อื่นได้

อภิปรายผลการวิจัย

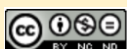
ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการทดลองที่พบว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติมีคะแนนการตระหนักรู้ทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองนั้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวเด็กได้ฟังนิทานพื้นบ้านซึ่งมีโครงเรื่องที่มีการบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร ที่ทำให้เด็กเข้าใจถึงอารมณ์ ความคิดของตัวละคร และแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครต่างๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ในขณะที่เด็กได้แสดงบทบาทนั้น ครูก็ได้มีการกระตุ้น สอบถามความรู้สึกว่าถ้าเด็กแสดงเป็นตัวละครเหล่านั้น เด็กๆ รู้สึกอย่างไร สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภมาส ลิ้มวัฒนพงษ์ (2563) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะพบว่าทั้ง การจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ และ การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์มีลักษณะของกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้บทบาท หรือ เรื่องราวและเรื่องราวในนิทานมาแสดง เด็กต้องเข้าใจ รับรู้ความคิด ความรู้สึกของตัวละครแล้วจึงสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกออกมาได้

2. ลักษณะของนิทานพื้นบ้านที่เลือกมาส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์จะต้องเป็นนิทานที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับ Ministry of Education Republic of Singapore (2013) ซึ่งกล่าวว่าเรื่องราวในนิทานสามารถเป็นสื่อสำหรับเด็กเกี่ยวกับการพูดคุยถึงปัญหา ความรู้สึก และการตอบสนองต่อเรื่องราวต่างๆ ซึ่งควรฝึกให้เด็กได้แสดงความรู้สึกและความคิด ผ่านการแสดงบทบาทสมมติหรือการวาดภาพ นอกจากนี้ Ministry

[459]

Citation:

อุมพร ขาวผ่องใส และ ซาลิปปะสมาธิโต. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสาร

สหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktale Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

of Education Republic of Singapore (2013) ยังกล่าวด้วยว่า การใช้ละครและการแสดงบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครในเรื่อง ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เข้าใจมุมมองของผู้อื่น มีส่วนร่วมในการเจรจาเชิงสร้างสรรค์กับผู้อื่น สื่อสารความรู้สึก มุมมอง ความคิดเห็น และทัศนคติของผู้อื่น

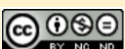
3. ผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติจากการที่ได้ศึกษาแนวคิด หลักการ และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานและการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติของ Krish (2001 อ้างถึงใน นิธินันท์ ชาริซุม, 2563) ที่ได้แบ่งขั้นตอนของการจัดกิจกรรมไว้ 3 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Preparation Stage) เป็นขั้นที่ครูต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนและเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาแก่เด็ก ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ใช้ชื่อว่า ขั้นแสดงความเข้าใจ โดยการเล่นนิทานพื้นบ้านให้เด็กฟังและตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ขั้นที่ 2 ขั้นการแสดง (Presentation Stage) เป็นขั้นที่เด็กกลุ่มผู้แสดงแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน โดยผู้วิจัยใช้ชื่อว่า ขั้นการเล่นบทบาทสมมติ เป็นขั้นที่ครูเลือกสถานการณ์ในนิทานพื้นบ้านที่ตัวละครประสบปัญหาและกระตุ้นให้เด็กเล่นบทบาทสมมติตามตัวละครในนิทานที่เด็กได้เลือกด้วยตนเอง ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการแสดง (Post Presentation Stage) เป็นขั้นที่เด็กแสดงความคิดเห็นต่อการแสดง โดยผู้วิจัยใช้ชื่อว่า ขั้นสะท้อนคิด โดยกระตุ้นให้เด็กบอกอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกและตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมของตัวละครในนิทานพื้นบ้าน

4. จากการจัดกิจกรรมพบว่า การตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยด้านการเห็นอกเห็นใจนั้น เด็กสามารถบอกอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่แตกต่างกันในสถานการณ์เดียวกันได้ สอดคล้องกับทฤษฎีทางจิต (Theory Of Mind) คือความสามารถในการเข้าใจจิตใจผู้อื่น รวมไปถึงการเข้าใจความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้อื่นที่เกิดขึ้น เพื่อที่เราจะสามารถตอบสนองคน ๆ นั้นได้ดีขึ้น เป็นความสามารถที่เริ่มเกิดขึ้นในเด็กวัย 3-5 ปี ความสามารถนี้เกิดขึ้นได้ดีที่สุดจากการฟังนิทานที่พูดถึงความรู้สึกและสิ่งที่ตัวละครคิด สอดคล้องกับ ปณิดา ทองมูล (2555) ได้กล่าวว่า การเล่นบทบาทสมมติเป็นสื่อที่มีพลังในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เนื่องจากเด็กได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน มีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทต่าง ๆ ครูและเด็กร่วมกันสรุปสถานการณ์ที่ได้เล่นบทบาทสมมติ ครูกระตุ้นเด็กด้วยการใช้คำถามเพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็นต่อตัวละครที่เด็กได้รับบทบาท และให้เด็กเชื่อมโยงสถานการณ์นั้นว่าหากเกิดขึ้นกับตนเองจะรู้สึกเช่นไร และควรจะตอบสนองต่อผู้อื่นอย่างไร

สำหรับการตระหนักรู้ทางสังคมด้านการเคารพผู้อื่นนั้น หลังจากเด็กฟังนิทานจบ พบว่าเด็กส่วนใหญ่สามารถบอกลักษณะของตัวละครในนิทานพื้นบ้านได้ทั้งลักษณะทางกายภาพและมุมมองความคิดของตัวละครที่เหมือนและแตกต่างกัน ในระหว่างการเล่นบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมเคารพผู้อื่นออกมาได้มากที่สุด เมื่อทำกิจกรรมกลุ่มในการเลือกตัวละครที่ตนเองต้องการเล่นนั้นเด็กสามารถแลกเปลี่ยน

[460]

Citation:

อุมาพร ขาวผ่องใส และ ชลาธิปสมาหิโต. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานพื้นบ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสาร

สหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (4), 451-462

Khaopongsai, U., & Samahito, C., (2023). The Effects of Folktale Telling with Role-Playing Activities on Social Awareness of Young Children.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (4), 451-462; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.201>

ความคิดและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในกลุ่มได้ดีเป็นลำดับ รับฟังเหตุผลและความต้องการของเพื่อนได้ดีขึ้น มีการสร้างข้อตกลงระหว่างกัน พูดคุยวางแผนและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถให้กำลังใจ สนับสนุนช่วยเหลือเพื่อนในการเลือกอุปกรณ์การแสดงและชื่นชมการเล่นบทบาทสมมติของเพื่อนได้ สอดคล้องกับ ญัฐรจา ท่าโทม (2565) ซึ่งกล่าวว่า การเล่นบทบาทสมมติส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกถึงการช่วยเหลือกันและกัน พูดชักชวนและแบ่งปันให้เพื่อนใช้อุปกรณ์สำหรับแสดงร่วมกันได้ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้การปรับตัวเมื่ออยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม นอกจากพฤติกรรมการเคารพผู้อื่นจะเกิดขึ้นในขณะที่ทำกิจกรรมแล้ว ยังเกิดขึ้นในกิจกรรมประจำวันอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ครูควรจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ล่วงหน้า เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็กและเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดีตามแผนการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติที่บ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ
2. เด็กบางคนยังไม่ค่อยกล้าแสดงบทบาทสมมติ ครูควรกระตุ้นเด็กด้วยการพูดเร้าชักชวนถึงความสนุกสนานของการเล่นบทบาทสมมติ หรือให้เพื่อนในห้องช่วยกันพูดโน้มน้าวให้กำลังใจ
3. ครูควรเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เนื่องจากนิทานที่บ้านบางเรื่องมีชื่อตัวละครที่เรียกยาก ทำให้เด็กไม่สามารถจำชื่อตัวละครได้ในบางเรื่อง และเนื้อหาในนิทานมีการใช้คำราชาศัพท์ ดังนั้นครูจึงต้องปรับบทสนทนาให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ๆ เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
4. ควรหลีกเลี่ยงนิทานที่มีเนื้อหาหรือสถานการณ์ในนิทานที่มีความรุนแรง และควรมีวันที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงข้อหมบทที่ตนเองเลือกก่อน เพื่อให้เด็กสามารถรับรู้และเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติที่บ้านประกอบการเล่นบทบาทสมมติ ที่มีต่อทักษะหรือความสามารถของเด็กปฐมวัยด้านอื่น ๆ เช่น การคิดแก้ปัญหา การตระหนักรู้ในตนเอง เป็นต้น
2. ควรมีส่งเสริมการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยบูรณาการกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ญัฐรจา ท่าโทม. (2565). ผลการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอนุบาลในห้องเรียนพหุวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

-
- นงลักษณ์ อัจฉนปัญญา. (2565). *โรงเรียนในอเมริกาหันพึ่งแนวทาง “บำบัด” เยียวยาจิตใจเด็กนักเรียน*. Retrieved on January 23, 2022, from: <http://www.eef.or.th/news-overwhelmed-kids>.
- นิธินันท์ ชาริซุม. (2563). กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนนายสิบตำรวจ. *วารสารละครี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 4(1), 101-108.
- เนตรชนก รักกาญจน์ และศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2558). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะ ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 9 (2), 815-826.
- บงอร ศรีกาล. (2553). *ผลการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ปณิดา ทองมูล. (2555). *ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อความรู้เรื่องภาวะโลกร้อนของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต: สาขาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พนิดา ขาดยาภา. (2559). เทคโนโลยีกับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(2), 151-162.
- เมธวิน ปิติพรวิวัฒน์. (2564). *21st-Century Skill: ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21*. Retrieved on January 23, 2022, from: <http://corporate.baseplayhouse.co/21st-century-skill>.
- ศุภมาส ลิ้มวัฒนพงษ์. (2563). *ผลการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อการตระหนักรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*. 12 (1), 30-46.
- CASEL. (2022). *Social Awareness*. Retrieved March 30, 2023, from: <http://casel.org/fundamentals-of-sel/what-is-the-casel-framework/#social-awareness>
- Krish, P. (2001). *A Role Play Activity with Distance Learners in an English Language Classroom*. *The Internet TESL Journal*. 7 (7), 1-6.
- Ministry of Education the Republic of Singapore. (2013). *Volume 7 Nurturing Early Learners A Curriculum for Kindergartens in Singapore Social and Emotional Development*. Retrieved March 30, 2023, from: <http://docplayer.net/9863952-Volume-7-nurturing-early-learners-a-curriculum-for-kindergartens-in-singapore.html>.